

รัฐบาลกับการแก้ปัญหาละหุ่งของไทย

อุตสาหกรรมทุกประเภทจะก้าวหน้าได้รวดเร็วเพียงใดนั้น นอกเหนือจากการดำเนินงานของอุตสาหกรรมเองแล้ว บทบาทหรือนโยบายของรัฐนับว่ามีส่วนสำคัญอยู่ไม่น้อย เพราะนโยบายของรัฐที่มีต่ออุตสาหกรรมต่าง ๆ นั้น บางครั้งก็เป็นการส่งเสริม แต่บางครั้งก็เป็นอุปสรรคได้เช่นกัน

ละหุ่งเป็นพืชชนิดหนึ่งที่ให้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่ประเทศไทยเป็นอย่างมาก เพราะไม่ว่าเมล็ดละหุ่งที่เป็นผลิตภัณฑ์จากต้นละหุ่ง หรือน้ำมันละหุ่งที่ได้จากการสกัดเมล็ดละหุ่ง ต่างก็ทำรายได้ให้กับประเทศไทยมีหลายร้อยล้านบาท โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยมาส่งออกน้ำมันละหุ่งแทนการส่งเมล็ดละหุ่งออกแล้วในัจจุบัน โดยนโยบายของรัฐมีส่วนให้การสนับสนุน ส่งเสริม และมีการตราระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้อุตสาหกรรมน้ำมันละหุ่งเจริญก้าวหน้าไปโดยราบรื่น กล่าวคือ

1. สนับสนุนให้มีการจัดตั้งโรงงานผลิตน้ำมันละหุ่งขนาดใหญ่ขึ้นภายในประเทศ คือ บริษัทสยามน้ำมันละหุ่ง จำกัด ซึ่งเกิดจากการร่วมลงทุนระหว่าง บริษัทรวมพ่อค้าพืชผลไทย จำกัด กับบริษัทผลิตน้ำมันละหุ่งรายใหญ่ในประเทศเยอรมันตะวันตก คือ บริษัท Deutsche Rizinus Oelfabrik Boley (DRO) โดยรัฐได้ให้การส่งเสริมการลงทุน เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2520 และโรงงานเริ่มทำการผลิตเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2522 โดยมีกำลังการผลิตประมาณปีละ 30,000 - 35,000 เมตริกตันต่อปี ซึ่งจะผลิตน้ำมันละหุ่งได้ประมาณปีละ 13,000 เมตริกตัน กากเมล็ดละหุ่งประมาณปีละ 16,500 เมตริกตัน ทั้งนี้โรงงานสามารถขยายกำลังการผลิตได้เป็น 2 เท่า เพียงแต่เพิ่มเครื่องจักรและคนงานเท่านั้น

2. รัฐบาลไทยออกประกาศควบคุมการส่งออกเมล็ดละหุ่ง เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2522 ทั้งนี้ เพื่อสงวนเมล็ดละหุ่งไว้ใช้ภายในประเทศ ทำให้โฉมหน้าวงการค้ำเมล็ดละหุ่งเปลี่ยนไป

3. กำหนดให้บริษัทสยามน้ำมันระหุ่ง จำกัด ประกันราคาเมล็ดระหุ่งชั้นค่า กิโลกรัมละ 5.65 บาท (ราคาหน้าโรงงานรวมกระสอบ) ซึ่งต่อมาภายหลังราคาประกัน เมล็ดระหุ่งชั้นค่าได้เพิ่มสูงขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 7.00 บาท และ 7.50 บาท ตามลำดับ จนกระทั่งถึงปี 2523 และปัจจุบันนี้ ราคายังคงเป็น 7.50 บาท ทั้งนี้บริษัทสยามน้ำมันระหุ่ง จำกัด ได้ขอลดราคาปรับข้อขึ้นต่ำลง เนื่องจากราคาน้ำมันระหุ่งในตลาดโลกตกต่ำลง

4. รัฐบาลได้ให้ความร่วมมือกับบริษัทสยามน้ำมันระหุ่ง จำกัด ในการส่งเสริม การปลูกระหุ่งและพัฒนาพันธุ์ระหุ่ง ในการจัดทำแปลงสาธิตแปลงใหญ่อยู่บริเวณใกล้เคียงกัน แปลงละ 5 - 10 ไร่ ในพื้นที่ 3,976 ไร่ ใน 8 จังหวัด ได้แก่ สระบุรี ลพบุรี พิษณุโลก นครสวรรค์ สุโขทัย นครราชสีมา ประจวบคีรีขันธ์ และกาญจนบุรี โดยเริ่มปลูกตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน 2522 ระยะแรกของการจัดทำแปลงสาธิตจะเป็นเรื่องการป้องกันและกำจัด ศัตรูระหุ่ง โดยกรมส่งเสริมการเกษตรจะจัดส่งเจ้าหน้าที่ออกไปให้คำแนะนำป้องกันแนะนำ การปลูกระหุ่งและกำจัดศัตรูระหุ่งให้แก่ เกษตรกรอย่างใกล้ชิด

5. รัฐบาลได้ให้ความสนใจการปลูกระหุ่งของเกษตรกรมากขึ้น ซึ่งแต่เดิมให้ความสนใจน้อยมาก

จากการดำเนินนโยบายของรัฐดังกล่าวข้างต้น สามารถจะวิเคราะห์ และสรุปผล ได้ดังนี้

1. การที่รัฐบาลได้สนับสนุนให้มีการจัดตั้งโรงงานผลิตน้ำมันระหุ่งขนาดใหญ่ภายใน ประเทศ และส่งเสริมการผลิตภายในประเทศ เป็นสิ่งที่ถูกต้อง เพราะเป็นอุตสาหกรรม ที่อาศัยวัตถุดิบที่มีภายในประเทศ จึงเป็นการส่งเสริมอาชีพ เพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรและ ประชาชาติ ทำให้ประเทศมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจยิ่งขึ้น นอกจากนี้โรงงานผลิตน้ำมันระหุ่ง ขนาดใหญ่ย่อมได้เปรียบกว่าโรงงานขนาดเล็ก ไม่ว่าจะ เป็นประสิทธิภาพทางด้านเทคนิค ทางการบริหาร ทางด้านการขายและซื้อ ตลอดจนการหาเงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้จ่ายในการ ผลิต ซึ่งเป็นทางหนึ่งในการพัฒนาประเทศ

2. นโยบายของรัฐหรือมาตรการควบคุมการส่งออกเพื่อคุ้มครองโรงงานในประเทศ ก่อให้เกิดผลเสียทางการตลาดเมล็ดระหุ่ง แทนที่จะปล่อยให้ไปตามอุปสงค์และอุปทานของ

เมล็ดละหู่ ซึ่งจะเป็นทางหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรหันมาปลูกละหู่กันมากขึ้น เนื่องจากมีตลาดรับซื้อที่แน่นอนภายในประเทศ และถ้าผลิตได้มาเกินความต้องการ สามารถส่งออกเมล็ดละหู่ได้ ทำให้เกิดการแข่งขันในถิ่นราคาขึ้นได้

3. แม้ว่ารัฐบาลจะได้ตระหนักถึงปัญหาการผลิตเมล็ดละหู่ ด้วยการส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาปลูกละหู่กันมากขึ้น และพัฒนาพันธุ์ละหู่เพื่อส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผลผลิตและคุณภาพ แต่มาตรการเหล่านี้ก็มิได้กระทำกันอย่างจริงจัง ปัญหาเมล็ดละหู่คือคุณภาพก็ยังคงมีอยู่เสมอ ทำให้ผู้ผลิตน้ำมันละหู่และเกษตรกรประสบปัญหาในการซื้อขายเมล็ดละหู่กันอยู่เสมอ

ฉะนั้น รัฐบาลควรจะเป็นผู้ให้คำแนะนำ ส่งเสริม และควบคุมอุตสาหกรรมน้ำมันละหู่และเมล็ดละหู่อย่างมีประสิทธิภาพ บังเกิดความยุติธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสร้างตลาดที่มั่นคงในตลาดโลกด้วย

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย